

burnout of teachers of medical specialties is developed. Ways to overcome the emotional burnout of the statements of medical institutions are proposed. Higher education institutions have faced many challenges in conducting high-quality lectures, laboratory and seminar classes, and exams. The teaching staff of the medical institutions of higher education in Ukraine was forced to move to distance learning.

Study of literary sources on the research topic in work allowed identifying the main factors that cause emotional burnout in medical specialties teachers.

The primary sources of emotional burnout in teachers of medical institutions are organizational factors (many responsibilities, lack of career growth), general situational factors (insufficient knowledge, the need to interact with challenging students), specific (the presence of conflict situations with colleagues, administration, students, lack of experience), personal factors (presence of personal or family crisis, violation of the regime of work and rest, inconsistency of the amount of remuneration received with the effort). Note that the occurrence of emotional burnout is multi-vector. Therefore, it is worth analyzing what causes emotional burnout in teachers of medical specialties. The main causes, symptoms, syndromes, and consequences of the emotional burnout were presented as a causation scheme. Ways to overcome the emotional burnout of teachers of medical institutions are proposed. It is concluded that it is crucial to motivate and stimulate the professional development of medical institutions professional development, materially and morally encourage them with prizes, gifts for holidays and anniversaries, etc., to ensure recognition of their achievements and successes as providing emotional support.

Key words: *emotional burnout, symptoms, teachers of medical specialties, stress, pandemic COVID-19, depersonalization, exhaustion, reduction of professional achievements.*

УДК 37.011.3:372.461

Лариса Лисак

Донбаська національна академія будівництва і архітектури
ORCID ID 0000-0003-3029-0320

Віта Григор'єва

Донбаська національна академія будівництва і архітектури
ORCID ID 0000-0002-1909-9317

Тетяна Лисак

Відокремлений структурний підрозділ «Слов'янський фаховий коледж
Національного авіаційного університету»
ORCID ID 0000-0001-7449-0100
DOI 10.24139/2312-5993/2021.05/155-165

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Метою цієї розвідки є аналіз теоретичного підґрунтя формування мовної професійної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої технічної освіти й окреслення шляхів його вдосконалення. Використано такі методи дослідження: аналіз і узагальнення наукової літератури, систематизація й узагальнення отриманої інформації. У статті проаналізовано наукові праці, у яких акцентується увага на прийомах і методах удосконалення культури професійного мовлення майбутніх фахівців технічних спеціальностей. Проведений аналіз теоретичного підґрунтя дає поштовх для подальших лінгвометодичних досліджень, що

сприятимуть розробці оптимальних технологій формування мовної особистості майбутнього фахівця.

Ключові слова: мовна професійна підготовка, педагогічні технології, методи навчання мови, майбутні фахівці.

Постановка проблеми. Сьогодні гуманітарна складова є обов'язковою ланкою в підготовці висококваліфікованого фахівця будь-якої технічної спеціальності. Адже конкурентоспроможний фахівець – це спеціаліст, який має стійкі фахові знання як зі спеціальних, так і гуманітарних дисциплін, зокрема досконало володіє державною мовою. Саме курс «Українська мова (за професійним спрямуванням)» підвищує культурний рівень майбутньої еліти, сприяє професійному зростанню особистості, формуванню мистецтва мовлення, етики комунікативної поведінки.

XXI століття висуває нові вимоги до проведення освітнього процесу. Швидкий розвиток науки і техніки, нова філософія освіти зумовлюють необхідність внесення змін до системи професійної мовної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої технічної освіти.

Аналіз актуальних досліджень. Аналіз науково-методичної літератури засвідчує значний інтерес науковців до проблеми формування мовленнєвої культури майбутніх фахівців у закладах вищої технічної освіти. Вивченню проблем удосконалення мовлення студентів присвятили свої розвідки Н. Бабич, Б. Головін, І. Дроздова, В. Михайлюк, А. Коваль, Н. Потелло, М. Пентиліюк, Л. Тоцька, С. Шевчук, Л. Паламар та багато інших.

Л. Ткач, І. Рибалко (2012), аналізуючи практику мовної підготовки майбутніх фахівців, акцентують увагу на тому, що на сьогодні недостатньо вивчено й розроблено теоретичне підґрунтя формування в здобувачів вищої освіти комунікативної фахової компетентності. Існує нагальна потреба опрацювання і вивчення можливих шляхів удосконалення якості професійної мовної підготовки випускників вищої школи.

Отже, професійне спілкування – це вагома складова професіоналізму майбутніх фахівців, яка потребує додаткового висвітлення і вивчення.

Мета розвідки полягає в аналізі теоретичного підґрунтя формування мовної професійної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої технічної освіти й окреслення шляхів його вдосконалення.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань використано такі теоретичні методи та прийоми: аналіз і узагальнення наукової літератури, систематизація й узагальнення отриманої інформації.

Виклад основного матеріалу. Мовна підготовка посідає особливе місце серед гуманітарних дисциплін, адже сама мова є найбільшою гуманітарною цінністю. Мовні знання формуються у шкільному курсі

української мови. Поглиблення знань і розвиток умінь та навичок професійного спілкування відбувається в закладах вищої освіти, адже мовна освіта не може завершитися вивченням курсу української мови в середній школі.

Л. Тертека (2012) слушно зауважує, що яку б назву не мав мовний курс у закладі вищої освіти, основні складові його змістових модулів повинні розширювати знання про сучасну українську мову та узагальнювати раніше здобуті знання, які є необхідними для шліфування фахових комунікативних умінь і навичок майбутніх фахівців.

Культура професійного спілкування – це, насамперед, визначення рівня професіоналізму фахівців різних ланок, що реалізується як в усному, так і в писемному комунікуванні.

Уміле використання багатства української мови у професійній діяльності допомагає фахівцю успішно вирішити будь-які завдання, як справедливо зазначають Л. Мацько і Л. Кравець (2007): «Мова підтримує в людині стан психологічної впевненості, рівноваги, дає відчуття життєвої перспективи, духовної опори».

За спостереженнями М. Якубовської (2013), комунікативні вміння й навички студентів – майбутніх фахівців, попри вивчення мови в школі і ЗВО, залишаються недостатньо розвиненими. Викладачі фахових дисциплін акцентують увагу на тому, що на семінарських і практичних заняттях студенти не мають належного словникового запасу, щоб дискутувати, опонувати, відповідати на поставлені запитання, публічно виступати, уміло вести діалог тощо. Найслабшою ланкою залишається лексичний склад мовлення студента, що складається найчастіше зі сленгових слів, які примітивізують не лише мовлення, мислення, а й загальний рівень культури.

Науковці-педагоги вказують на об'єктивну потребу формування важливого компонента професійної майстерності – фахове мовлення.

На думку авторів статті «Формування культури мовлення студентів агроінженерів у системі сучасної освіти», процес розвитку культури мовлення студентів буде успішним лише за умови поєднання таких підходів у навчанні як:

- культурологічний;
- комунікативно-діяльнісний;
- текстоцентричний.

Культурологічний підхід вони розуміють як інтеграцію освіти і культури, комунікативно-діяльнісний як діалогову та ігрову модель комунікації викладача і студента, текстоцентричний як підхід, де основною одиницею є

текст, який розвиває культуру мовлення. Причому тексти можуть бути різнопланові: загальнонаукові, культурологічні, художні. Автори згаданої статті підсумовують, що такі технології навчання передбачають постійне залучення студентів до спілкування, допомагають відтворювати професійну комунікативну реальність, формують стійкий інтерес до комунікації і підвищують потребу в ній (Прокопова та Павельчук, 2017).

Л. Ткач, І. Рибалко (2012) у розвідці «Формування мовленнєвої культури студентів вищих технічних навчальних закладів» зауважують, що в сучасній лінгвістиці потрібно розрізняти вищий і нижчий рівні мовленнєвої культури людини. За словами дослідників, ознакою нижчого рівня є правильне мовлення, але погане, тобто мовлення, яке не відповідає цілям та умовам спілкування. Правильне й гарне мовлення – це вищий рівень мовленнєвої культури, яким володіють здобувачі освіти, які збагачують і вдосконалюють своє мовлення, уміють відбирати найбільш придатні для кожного випадку мовленнєві конструкції. Підтримуємо думку авторів, що процес упровадження системи знань про мовну культуру в навчанні повинен здійснюватися не за однією формою, а за трьома:

- навчальний предмет;
- позанавчальна форма діяльності в межах закладу освіти;
- організація самостійної діяльності.

Л. Тертека (2012) слушно підкреслює, що предметом вивчення практичного курсу української мови є мова фахової галузі, головним компонентом якої є терміни, мовні кліше, етикетні вислови тощо.

Т. Окуневич (2003) вважає, що основний акцент у формуванні мовленнєвої культури – це вивчення живого мовлення в різних видах, жанрах на основі навчального тексту, а не формальне заучування основних положень граматичної теорії тощо.

Автори статті «Формування професійного мовлення студентів технічних спеціальностей у вищому навчальному закладі» пропонують для розвитку професійного мовлення студентів використовувати таке методичне підґрунтя:

- структурність – узгодженість між одиницями мовлення (фразою, надфразовою єдністю, текстом тощо);
- науковість – відповідність змісту мовленнєвого курсу загальноновизнаним фактам, поняттям теорії, структурі лінгвістичної науки;
- свідомість – студент під час спілкування повинен розуміти форму і зміст професійного мовлення (Заніздра та Заніздра, 2006).

Г. Берегова (2002) для розвитку фахового мовлення здобувачів освіти вважає за доцільне спиратися на групування методів за Л. Симоненковою:

- теоретичне вивчення мови (бесіда, повідомлення, робота з підручником);
- теоретико-практичне вивчення мови (вправи з фонетики, граматики, орфографії, лексики, стилістики);
- практичне збагачення мовлення (активність мовного спілкування, копіювання мовних зразків тощо).

Дослідниця зазначає, що саме ці методи сприяють цілеспрямованому розвитку мовленнєвих умінь і навичок, допомагають студентам удосконалювати вміння самостійно набувати знання, використовувати їх на практиці.

У своїй науковій розвідці С. Амеліна (2007) виокремлює такі компоненти культури професійного спілкування: когнітивно-пізнавальний, мотиваційно-ціннісний, морально-виховний, емоційно-почуттєвий, операційно-діяльнісний, мовно-мовленнєвий, характеризуючи такі їхні складові:

- когнітивно-пізнавальний – це комплекс знань про сутність, культуру й особливості професійного спілкування, психологію міжособистісних взаємин;
- мотиваційно-ціннісний – стимул до постійного мовного самовдосконалення;
- морально-виховний – дотримання загальнолюдських моральних принципів і норм;
- емоційно-почуттєвий – толерантність, самоконтроль і подолання агресії;
- операційно-діяльнісний – раціональна поведінка в різних мовленнєвих ситуаціях;
- мовно-мовленнєвий – знання мовленнєвого етикету, вміння нормативно і логічно висловлювати думки.

В. Момот (2002) зауважує, що високий рівень культури професійного мовлення забезпечується комплексом організаторських, інформативно-перцептивних, контрольо-стимулювальних умінь, які взаємодіють в акті спілкування, забезпечуючи здатність фахівця грамотно висловлювати думки.

О. Галашова (2017) у своїй розвідці наголошує на тому, що роботу з формування культури професійного мовлення майбутніх фахівців під час навчання мови варто проводити за такими напрямками:

- співробітництво викладача і студентів під час дослідження та аналізу лінгвістичних категорій мови;

- формування мовного світогляду, асоціативного мислення студентів та залучення їх до лінгвістичного порівняльного аналізу лексико-граматичної структури рідної мови;

- створення мотивації у студентів до необхідності ретельної індивідуальної роботи з вивчення та запам'ятовування правил та категорій мови, виконання фонетичних і лексико-граматичних вправ;

- контроль оволодіння студентами норм мови під час спілкування за схемою викладач-студент/студент-студент, виконання письмових контрольних робіт тощо.

Слушною є думка М. Дяченко (2016), яка підкреслює, що поповнення словникового запасу майбутніх фахівців має відбуватися під час вивчення всіх дисциплін, але активізація вже відомої лексики та термінології буде досягатися лише за допомогою різних вправ на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.

Погоджуємося з позицією дослідниці Л. Калініченко (2020), яка виокремлює найефективніші, на її погляд, методи і форми навчання мови, які ґрунтуються на професійно орієнтованому матеріалі:

- моделювання діалогів і полілогів;
- запровадження тренінгів під час ділових ігор;
- навчання проведення дискусії, співбесіди, консультації тощо.

На думку В. Будянської і Г. Мариківської (2020), основними теоретичними засадами процесу формування мовленнєвої культури студентів виступає необхідність осмислення ними основних мовних норм та мовленнєвих правил, засвоєння знань про функціональні стилі літературного мовлення, усвідомлення взаємозв'язків усіх складових системи мови, структури мовлення та невербальних структур.

Вважаємо, що необхідно переглянути методiku викладання мови в закладах вищої освіти, насамперед, зацікавити студентів досконалістю вивчення мови, тобто створити мотивацію, яка б спонукала до збагачення словникового запасу, бездоганності усного й письмового викладу думки, адже, на жаль:

- шкільна підготовка майбутніх фахівців технічних спеціальностей знаходиться на низькому рівні;

- більшість студентів технічних вишів прагматично ставляться до вивчення української мови у школі, розглядаючи її лише як обов'язковий компонент успішності складання ЗНО, а в подальшому не дбають про розвиток свого українського мовлення.

Поділяємо думку В. Михайличенко та В. Полянської (2011, с. 320-321) про те, що дослідження проблеми формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності в закладі вищої освіти дає змогу зробити об'єктом вивчення багато аспектів внутрішнього життя студента: його інтереси, цінності й переконання, мотиви діяльності, здібності, знання, уміння, навички, які складатимуть у подальшому його професійну спрямованість.

Сьогодні існує ціла низка класифікацій у системі методів навчання мови, що свідчить про постійний пошук словесників-педагогів нових форм взаємодії викладача і здобувача освіти, які сприятимуть формуванню у студентів мотивації до шліфування свого усного і письмового мовлення.

Нам імponує думка В. Борисенко (2013) щодо моделювання професійної ситуації під час вивчення української мови (за професійним спрямуванням) та впровадження в освітні програми нових спецкурсів, а саме: «Основи культури спілкування», «Культура професійного мовлення», «Ораторська майстерність». Вважаємо, що такі навчальні дисципліни є необхідним аспектом успішного оволодіння професійною мовно-мовленнєвою компетенцією.

На наш погляд, реалізувати потреби в професійному спілкуванні допоможуть комунікативні тренінги на такі теми: «Мовленнєвий етикет сучасного конкурентоспроможного фахівця», «Заговори, щоб я тебе побачив» (Сократ), «Мовний світ майбутньої професії» тощо.

На думку авторів цієї розвідки, викладання курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» повинно базуватися, насамперед, на таких аспектах: комунікативний, лінгвістичний і краєзнавчий.

Комунікативний аспект відповідає за розвиток усного й письмового мовлення студентів, уміння дискутувати, грамотно висловлювати точку зору під час діалогу/монологу тощо. Технологія такого навчання повинна базуватися на рівноправних партнерських стосунках між викладачем і здобувачем освіти, що допоможе сформувати мовленнєву культуру майбутніх фахівців під час професійного спілкування: керівник – підлеглий, підлеглий – керівник, співробітник – співробітник, робітник – клієнт тощо.

Лінгвістичний аспект формує нормативне фахове мовлення. Оволодіння навичками правильного й дохідливого мовлення неможливе без знань фонетики, лексикології, граматики, тому цінними є тренувальні вправи, які допоможуть сформувати навички правильної вимови, нормативності наголошування окремих слів і груп слів, засвоєння слів із подвійним наголосом тощо.

Краєзнавчий аспект – це не лише невід’ємна ланка в підготовці національно свідомих патріотів України, духовно і морально багатих людей, а й міцне підґрунтя для оволодіння комунікативними якостями фахового мовлення. Використання краєзнавчого матеріалу в навчальному процесі сприяє розвитку творчого мислення студентів, формує мотивацію до опанування комунікативних якостей мовлення.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

Узагальнюючи висновки дослідників, можна констатувати, що формування в майбутніх фахівців комунікативно-мовленнєвих умінь в умовах вищої школи залишається однією зі складних проблем.

Важливість культури професійного мовлення у фаховій діяльності безперечна, адже специфіка праці передбачає постійне спілкування фахівців однієї чи різних галузей, спеціалістів певних установ з населенням.

Поєднання традиційних й інноваційних методів навчання мови, підібраних грамотно й оснований на моделюванні майбутньої професійної діяльності на кожному занятті, в активній співпраці викладача й студента, за умови, коли майбутній фахівець не пасивний, а творчий здобувач освіти, стане рушійним мотиваційним стимулом для досконалого вивчення мови.

Отже, варто активізувати творчий пошук нових, більш ефективних технологій викладання української мови в закладах вищої технічної освіти, адже для фахівців мова є основою культурного співіснування не лише в професійному середовищі, а й засобом культурного співжиття в суспільстві.

Уміння грамотно висловлювати думку потрібне кожній людині, незалежно від її статусу й фаху. Досконале володіння словом дає можливість поділитися знаннями, власними думками та враженнями з іншими, відстоювати свої переконання, уникати непорозумінь.

Проведений аналіз теоретичного підґрунтя щодо сутності культури професійного спілкування, ролі комунікативної культури у професійній діяльності в будь-якій галузі, формування професійної мовленнєвої компетентності студентів дає поштовх для подальших лінгвометодичних досліджень, що сприятимуть розробці оптимальних технологій формування мовної особистості майбутнього фахівця.

ЛІТЕРАТУРА

- Амеліна, С. М. (2007). *Теоретико-методичні основи формування культури професійного спілкування студентів вищих аграрних навчальних закладів* (дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04). Запоріжжя (Amelina, S. M. (2007). *Theoretical and methodological foundations of forming a culture of professional communication of students of higher agricultural educational institutions* (Dsc thesis). Zaporizha).
- Берегова, Г. Д. (2002). *Формування культури мовлення студентів-аграрників в умовах нижньонаддніпрянських говірок* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Херсон

- (Berehova, H. D. (2002). *Formation of speech culture of agricultural students in the conditions of nizhnenaddnipryansk dialects* (PhD thesis). Kherson).
- Борисенко, В. В. (2013). Сучасні освітні технології навчання української мови у вищій школі. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Сер.: Психолого-педагогічні науки*, 3, 88-91 (Borysenko, V. V. (2013). Modern educational technologies of teaching the Ukrainian language at higher educational institutions. *Scientific notes of the NSU named after M. Gogol. Ser.: psychological and pedagogical sciences*, 3, 88-91).
- Будянська, В., Мариківська, Г. (2020). Шляхи формування мовленнєвої культури в закладах вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1 (95), 149-159 (Budianska, V., Marykivska, G. (2020). Ways of forming speech culture at higher educational institutions. *Pedagogical Sciences: theory, history, innovative technologies*, 1 (95), 149-159).
- Галашова, О. Г. (2017). Формування культури професійного мовлення студентів економічних спеціальностей у процесі навчання іноземної мови. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*, 16, 183-187 (Halashova, O. H. (2017). Formation of the culture of professional speech of students of economic specialties in the process of teaching a foreign language. *Updating the content, forms and methods of teaching and upbringing in educational institutions*, 16, 183-187).
- Дяченко, М. Д. (2016). Наукові підходи до розуміння сутності культури професійного спілкування майбутніх фахівців. *Журнал «Науковий огляд»*, 6 (27). Режим доступу: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/890/1031> (Diachenko, M. D. (2016). Scientific approaches to understanding the essence of the culture of professional communication of future specialists. *Journal "Scientific Review"*, 6 (27). Retrieved from: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/890/1031>).
- Заніздра, Н. О., Заніздра, В. В. (2006). Формування професійного мовлення студентів технічних спеціальностей у вищому навчальному закладі. *Вісник КДПУ*, 2/2006 (37), 2, 157-159 (Zanizdra, N. O., Zanizdra, V. V. (2006). Formation of professional speech of students of technical specialties at higher educational institution. *KSPU bulletin*, 2/2006 (37), 2, 157-159).
- Калініченко, Л. (2020). Риторична культура як основа формування професійної мовнокомунікативної компетентності майбутніх правників. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1 (95), 192-198 (Kalinichenko, L. (2020). Rhetorical culture as a basis for the formation of professional linguistic and communicative competence of future lawyers. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 1 (95), 192-198).
- Культура фахового мовлення* (2006). Н. Д. Бабич (ред.). Чернівці: Книги-XXI (*Culture of speech for specific purposes* (2006). N. D. Babych (Ed.). Chernivtsi: Books-XXI).
- Лисак, Л. К. (2015). Компетентнісний підхід у формуванні комунікативних якостей майбутніх фахівців технічних вишів. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки*, 26, 85-91 (Lysak, L. K. (2015). Competence-based approach to the formation of communicative qualities of future specialists of technical universities. *Teaching languages at higher educational institutions at the present stage. Intersubject relations. Scientific research. Experience. Search*, 26, 85-91).
- Мацько, Л. І., Сидоренко, О. М., Мацько, О. М. (2003). *Стилістика української мови*. Київ: Вища школа (Matsko, L. I., Sydorenko, O. M., Matsko, O. M. (2003). *Stylistics of the Ukrainian language*. Kyiv: Higher School).

- Мацько, Л. І., Кравець, Л. В. (2007). *Культура української фахової мови: навч. посіб.* Київ: Видавничий центр «Академія» (Matsko, L. I., Kavets, L. V. (2007). *Culture of the Ukrainian professional language: textbook.* Kyiv: publishing center "Academy").
- Михайличенко, В. Є., Полянська, В. В. (2011). Роль мотивації навчально-пізнавальної діяльності у формуванні професійної спрямованості студентів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 17(70), 320-327 (Mykhailychenko, V. E., Polianska, V. V. (2011). The role of motivation of educational and cognitive activity in the formation of professional orientation of students. *Pedagogy of creative personality formation at higher and secondary schools*, 17 (70), 320-327).
- Момот, В. М. (2002). *Формування професійно зорієнтованого мовлення у студентів технікумів і коледжів технічного профілю* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Київ (Momot, V. M. (2002). *Formation of professionally oriented speech among students of technical schools and colleges* (PhD thesis). Kyiv).
- Окуневич, Т. Г. (2003). *Культура мовлення майбутнього вчителя-словесника в умовах українсько-російської двомовності* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Херсон (Okunevych, T. G. (2003). *Speech culture of the future language teacher in the context of Ukrainian-Russian bilingualism* (PhD thesis). Kherson).
- Прокопова, О. П., Павельчук, Ю. Ф. (2017). Формування культури мовлення студентів-агроінженерів у системі сучасної освіти. *Професійно-прикладні дидактики*, 3, 188-195 (Prokорова, O. P., Pavelchuk, U. F. (2017). Formation of the speech culture of agricultural engineering students in the system of modern education. *Professional and applied didactics*, 3, 188-195).
- Тертека, Л. В. (2012). Особливості змістовного наповнення курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів економічних спеціальностей ВНЗ. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*, 739: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку, 293-297 (Terteka, L. V. (2012). Peculiarities of the course "Ukrainian language for specific purposes" for students of economic specialties of higher education institutions. *Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic"*, 739: Management and entrepreneurship in Ukraine: stages of formation and problems of development, 293-297).
- Ткач, Л. М., Рибалко, І. В. (2012). Формування мовленнєвої культури студентів вищих технічних навчальних закладів. *Український смисл: збірник наукових праць*, 1, 162-176 (Tkach, L. M., Rybalko, I. V. (2012). Formation of speech culture of students of higher technical educational institutions. *Ukrainian meaning: collection of scientific papers*, 1, 162-176).
- Уваркіна, О. В. (2003). *Формування комунікативної культури студентів вищих медичних закладів освіти в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Київ (Uvarkina, O. V. (2003). *Formation of communicative culture of students of higher medical educational institutions in the process of studying psychological and pedagogical disciplines* (PhD thesis). Kyiv).
- Якубовська, М. С. (2013). Формування комунікативної культури як основи професійної компетентності студентів заочної форми навчання ВНЗ технічного профілю (з досвіду роботи заочного відділення УАД). *Наукові записки [Української академії друкарства]*, 4, 143-152 (Yakubovska, M. S. (2013). Formation of communicative culture as the basis of professional competence of correspondence students of technical universities (based on the experience of the correspondence department of UPA). *Scientific notes of the [Ukrainian Publishing Academy]*, 4, 143-152).

Януш, Я. (2005). Роль української мови у вихованні студентів. *Дивослово*, 4, 37-39
(Yanush, Y. (2005). The role of Ukrainian in students education. *Dyvoslovo*, 4, 37-39).

РЕЗЮМЕ

Лысак Лариса, Григорьева Вита, Лысак Татьяна. Теоретические основы системы формирования языковой профессиональной подготовки будущих специалистов в высших технических учебных заведениях.

Целью исследования является анализ теоретической основы формирования языковой профессиональной подготовки будущих специалистов в технических университетах и определение путей его совершенствования. Используются следующие методы исследования: анализ и обобщение научной литературы, систематизация и обобщение полученной информации. В статье проанализированы научные труды, в которых акцентируется внимание на приемах и методах совершенствования культуры профессиональной речи будущих специалистов технических специальностей. Проведенный анализ теоретической основы раскрывает новые возможности для дальнейших лингвометодических исследований, способствующих разработке оптимальных технологий формирования языковой личности будущего специалиста.

Ключевые слова: языковая профессиональная подготовка, педагогические технологии, методы обучения языку, будущие специалисты.

SUMMARY

Lysak Larysa, Hryhorieva Vita, Lysak Tetiana. Theoretical Foundations of the System of Formation of Language Training for Specific Purposes of Future Specialists at Higher Technical Institutions.

The purpose of this study is to analyze the theoretical basis for the formation of language training for specific purposes of future specialists at higher technical institutions and outline ways to improve it as well. There were used the following research methods: analysis and generalization of scientific literature, systematization and generalization of the information obtained. The article analyzes scientific works that focus on techniques and methods of improving the culture of professional speech of future specialists of technical specialties during the study of the discipline "Ukrainian for Specific Purposes". The article considers teaching technologies that not only form a stable interest in professional communication as well as increase the need for it, but also contribute to the formation of students' motivation to master their oral and written speech, in particular, grouping such methods as: theoretical language learning (conversation, message, work with a textbook); theoretical and practical language learning (exercises in phonetics, grammar, spelling, vocabulary, stylistics); practical speech enrichment (activity of communication, copying of speech patterns, etc.). The author highlights methodological characteristics to improve the scientific and technical language teaching of future specialists. The authors of the article believe that the combination of traditional and innovative methods of language teaching chosen correctly and based on modeling future professional activity at each lesson in addition with active cooperation between the teacher and the student, provided that the future specialist is not a passive, but a creative applicant, will become a driving motivational incentive for perfect language learning because, unfortunately, school training of future technical specialists is at a low level. The analysis of the theoretical basis on the essence of the culture of professional communication, the role of communicative culture in professional activity in any field, the formation of professional speech competence of students gives an impetus to further linguomethodological research that will contribute to the development of optimal technologies for the formation of the language personality of the future specialist.

Key words: language training for specific purposes, pedagogical technologies, language teaching methods, future specialists.